

GEWIKT & GEWOGEN

Een extra dimensie aan Bach

Gebeurtenis: Holland Baroque en Gesualdo Consort met *Die Gesungene Kunst der Fuge* **Gezien:** 13/10, Doopsgezinde Kerk Leeuwarden **Publiek:** 180

★★★★★

Bachs posthuum uitgegeven *Die Kunst der Fuge* heeft veel musicologen voor raadsels geplaatst. Is de compositie, die wordt gezien als zijn zwanenzang, wel af? Welke bezetting stond Bach voor ogen? En wat heeft hij met dit werk willen zeggen?

Zeker is dat het uit een reeks canons en fuga's bestaat, die zijn opgebouwd rond een enkel, relatief simpel thema.

Onduidelijkheden als deze schep-
pen tevens mogelijkheden. Zeker
wat betreft de bezetting. Holland
Baroque koos samen met het Gesualdo Consort voor een eigen versie met zes vocalisten en een vijfmans

instrumentaal ensemble: *Die gesungene Kunst der Fuge*.

Harry van der Kamp, consort-
ingezetene, leverde de teksten. De
zanger liet zich daarbij onder meer
inspireren door die van de wiskun-
dige Adrianus Metius (1538-1612),
rector magnificus van de universi-
teit van Franeker.

Al meteen tijdens de uitvoering
was er sprake van een kraakhelder
betoog waarbij instrumenten en in
instrumentale lijnen zingende
vocalisten gelijkwaardige posities
innamen waardoor structuren goed
te herkennen waren. Zeker wat
betreft de fuga's in de eerste delen.

Later maakt Bach het lastiger
voor de luisteraar, keert hij ook
thema's om, maar ook op die mo-
menten wisten Holland Baroque en
het Gesualdo Consort te boeien.

Met een combinatie van kristal-
len zangpartijen en puntig instru-
mentaal spel bereikten beide groe-

pen een reuze transparant geheel
waarmee zowel het vernuftige
wiskundige van deze compositie
werd onderstreept als het muzika-
le.

Muziek als wetenschap en als
puur muziek. Door deze aanpak
was Bachs muzikale vlechtwerk
voor velen waarschijnlijk makkelij-
ker te doorgronden dan bij bijvoor-
beeld uitvoeringen op alleen klave-
cimbel. Tegens was het geheel
kleurrijker.

Of Bach hiermee een dienst werd
bewezen mag een ieder zelf bepa-
len. Maar in dit arrangement, met
deze combinatie van uitgekende
vocale en instrumentale lijnen,
kreeg zijn *Die Kunst der Fuge* een
extra dimensie.

Voorwaarde was de topkwaliteit
van de individuele bouwstenen.
Daaraan werd absoluut voldaan.

RUDOLF NAMMENSMA